

ЕНЕРГИЈА

КОЛУБАРА

број 2 // децембар 2017.

ISSN 2560-5143

■ Покренут нови одлагач

Осигурана производња откривке

www.eps.rs

■ Захваљујући преданом и пожртвованом раду запослених, упркос тешким условима, Рударски басен „Колубара“ испуњава све обавезе према термокапацитетима, индустрији и широкој потрошњи

Садржај

05

догађаји

Нови одлагач
стигао на радну позицију
Одличне перформансе

09

актуелно

Миодраг Ранковић, председник Синдиката
Рударског басена „Колубара“
**Боља организација посла
и брига о здрављу радника**

10

Отварање нових
производних капацитета
Ускоро угаљ са Поља „Г“

12

Поводом јубилеја
**Четири
„рудара од челика“**

14

репортажа

Група за припремне радове Поља „Д“
**Јединица за
„специјалне намене“**

16

Зимска служба
„Помоћне механизације“
Снег их неће изненадити

18

Александар Рашин
у походу на Хималаје
Поново на „крову света“

19

локални мозаик

Изградња породилишта
у Лазаревцу
За нови живот

22

временов

Сећање на прво „скретање“
тока Колубаре
Изазови природе

Покренут нови одлагач

Осигурана производња откривке

06

Положен камен темељац
за „Костолац БЗ“

ЕПС гради нову термоелектрану

08

Рудари „Колубаре“ ослонац стабилне
производње електричне енергије

„Тамнава- Запад“ - носилац производње

импресум

ЕНЕРГИЈА
ЕПС КОЛУБАРА

ИЗДАВАЧ: ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ.
ЧАСОПИС ИЗЛАЗИ МЕСЕЧНО

В.Д. ДИРЕКТОРА: Милорад Грчић, ДИРЕКТОР СЕКТОРА ЗА ОДНОСЕ С ЈАВНОШЋУ: Звездана Јовановић Поповић, РУКОВОДИЛАЦ ОДЕЉЕЊА ЗА ИНФОРМИСАЊЕ И ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК: Ана Павловић, ТЕХНИЧКИ УРЕДНИК: Милош Павловић, ФОТО-РЕПОРТЕРИ: Александар Рашин и Милан Цвијетић, АДРЕСА РЕДАКЦИЈЕ: Карађорђева 37, 11550 Лазаревац, ТЕЛЕФОНИ: 011 785 5086, 785 5089, Е-МАИЛ: redakcija@rbkolubara.rs, WEB SITE: www.rbkolubara.rs, НАСЛОВНА СТРАНА: Милан Цвијетић, ЛОГОТИП: Милош Павловић, ШТАМПА: ЈП „Службени гласник“ Београд, ТИРАЖ: 2.500, ПРВИ БРОЈ ЛИСТА РУДАРСКОГ БАСЕНА „КОЛУБАРА“, ПОД НАЗИВОМ „КОЛУБАРА“, ИЗАШАО ЈЕ ИЗ ШТАМПЕ 24. СЕПТЕМБРА 1960. ГОДИНЕ, ОД 15. НОВЕМБРА 2017. НОСИ НАЗИВ „ЕПС ЕНЕРГИЈА КОЛУБАРА“

Осигурана производња откривке

Модерна машина пројектована је тако да може да прихвати и одложи јаловину са сва три багера који је откопавају на „Западном пољу“

Нови одлагач за међуслојну јаловину, највећа и најмодернија рударска машина овог типа у ЕПС-у, почетком децембра укључен је у производњу на ПК „Тамнава-Западно поље“. Инвестиција која је вредна 18,8 милиона евра резултат је сарадње ЕПС-а и немачке KfW банке, а њена реализација омогућиће знатно повећање ефикасности система на најпродуктивнијем копу Рударског басена „Колубара“.

Одлагач је свечано покренут 28. новембра, када је са монтажног плаца кренуо у транспорт, а Милорад Грчић, в. д. директора „Електропривреде Србије“, том приликом је истакао да компанија континуирано улаже у модернизацију и има сигурну будућност.

— Ова модерна машина има капацитет 12.000 кубних метара на сат и тешка је чак 2.000 тона. У питању је једно од „чуда“ технике у површинској експлоатацији угља и веома сам задовољан што ће рудари „Колубаре“ убудуће имати прилику да је користе — рекао је Грчић и додао да је реализација пројекта трајала око две године.

Он је нагласио да је одлагач пројектован тако да може да прихвати и одложи јаловину са сва три багера који је откопавају на „Тамнава-Западном пољу“.

откривке. Овај сегмент у површинској експлоатацији је изузетно значајан, јер угља има једино када је откривен. У овом моменту на коповима Рударског басена „Колубара“ откривено је око 10,5 милиона тона лигнита, што је изузетан успех на почетку зиме. То је заслуга рудара и честитам им на томе, као и на немерљивом доприносу у монтажи новог одлагача — рекао је Грчић и додао да је овај пројекат само један део великих планова улагања у рударство и енергетику које је раније најавио Александар Вучић, председник Србије.

Свен Хоршкес, потпредседник компаније FL Smidth, која је била извођач радова, захвалио се партнерима из ЕПС-а и „Колубаре“ и истакао да је овај одлагач „последња реч“ рударске технике.

— У питању је машина која задовољава најстроже стандарде у области заштите животне средине, па је с пуним правом можемо назвати „еколошком“. Поред тога што је енергетски ефикасна, она емитује знатно мање количине прашине и буке и представља један од најмодернијих система овог типа чак и на светском нивоу. Желим да истакнем да су око тридесет одсто посла приликом израде и монтаже делова обавили домаћи извођачи, што гарантује да ће опрема након пуштања у рад имати адекватну контролу и одржавање — рекао је Хоршкес и додао да је само захваљујући тимском раду било могуће успешно реализовати један овако сложен пројекат.

Налог за покретање машине посади издао је Дејан Милијановић, директор за производњу угља у РБ „Колубара“. Уз симболично разбијање флаше шампањца о гусеницу, одлагач је брзином од око шест метара у минуту „кренуо“ пут позиције на одлагалишту, до које је стигао, као што је и било предвиђено, неколико дана касније.

А. Павловић

Одличне перформансе

Нови одлагач у пробном раду до краја јануара 2018.

Током монтаже „одлагача 4“, што ће бити интерна ознака нове машине на копу, формиране су екипе радника које ће управљати овом рударском „грдосијом“. Чланови екипа учествовали су у активностима на монтажном плацу и постепено се упознавали са карактеристикама одлагача. Стандардна посада коју чине багериста, тракиста, електричар и бравар „званично“ је заузела своје позиције на дан транспорта, када су покретању одлагача присуствовале и колеге из других служби.

Прве утиске о раду новог одлагача чули смо од Филипа Милића, електроинжењера на угљеном систему, који након периода испитивања и покретања, прати и „период пробе“ одлагача.

– То је савремена машина, на коју је уграђена најмодернија електроопрема и чији рад надзиру бројни сензори и различити уређаји који брину о поузданости делова и сигурности људи. Уграђена је, углавном, „Сименсова“ опрема најновије генерације, као што су, рецимо, фреквентни регулатори. Електричарима и електроинжењерима рад ће највише бити олакшан у погледу управљања – каже Милић.

Одушевљење новом машином није крио ни Божидар Срећковић, машински инжењер на угљеном систему.

– Велика је ствар што ћемо у производњу на нашем копу моћи да укључимо најмодернију опрему која у овом тренутку постоји у области површинске експлоатације. Током проба и монтаже, а и у транспорту, имали смо прилике да се уверимо да је реч о машини која и поред огромних димензија има одличне перформансе. Папуче су широке 4,2 метра, што одговара специфичној подлози, па нема потањања. Сви погони, редуктори и мотори су одлични. За разлику од већине наших багера, овај одлагач има три траке, ширине какву до сада нисмо видели. Багер је тежак око 2.000 тона, али је опрема добро уклопљена и организована, па је све доступно. Нама из одржавања то много значи, јер ћемо моћи лакше да решавамо проблеме и интервенишемо на бубњевима, ролнама и тракама – набраја Срећковић.

Пробни рад одлагача требало би да траје до краја јануара 2018. године. До тада коп „користи“ машину, а извођач радова у сваком

моменту може да захтева да нешто додатно уради. За то време, радници на копу ће проверавати да ли су сви подсклопови багера урађени по пројекту.

Поред тога што су добили прилику да раде на најмодернијој опреми, рудари су свесни да је покретање нове машине кључно за производњу. Постојећи одлагач на копу „Тамнава-Западно поље“ је малог капацитета, па није могао да прихвати јаловину са свих багера. Уз подршку „четворкиних“ 12.000 кубних метара на сат, откопавање откривке на најпродуктивнијем угљенокопу Рударског басена „Колубара“ биће знатно ефикасније.

М. Димитријевић

Већ показао предности

Поред запослених на „Западном пољу“, транспорт новог одлагача пратили су и представници извођача радова, аустријског ФЛ „Шмит“ (FL Smidth), некадашњег „Сандвика“, и њихових подизвођача „Гоше“ и „Елмоса“, задужених за машинске и електропослове.

– „Путовање“ до радне позиције трајало је четири дана и протекло је без већих проблема. Обилне падавине нису нам „ишле на руку“, али је багер већ ту показао своје предности. Иако је траса у једном делу лошије носивости (пружа се преко некадашњих одлагалишта јаловинских система), није било потањања, јер је специфичан притисак машине на тло такав да компензује недостатке терена – рекао је Дејан Јевтић, заменик управника копа, коме је био поверен одговоран посао транспорта одлагача.

Део „зеленог кредита“

Монтажа и набавка одлагача предмет је пакета „Б“ пројекта „Енергетска ефикасност применом еколошког система за управљање квалитетом угља у Рударском басену „Колубара“, чија вредност износи 74 милиона евра. Планирана је и реализација пакета „Ц“ – управљање и контрола квалитета угља на „Тамнава-Западном пољу“, а читав инвестициони циклус део је првог „зеленог“ пројекта у ЈП „Електропривреда Србије“ под називом „Заштита и унапређење животне средине у колубарском угљеном басену“.

ЕПС гради нову термоелектрану

Пологањем камена темељаца поред ТЕ „Костолац Б“ почели су радови на изградњи новог блока „Костолац БЗ“ снаге 350 MW, првог великог термо капацитета који „Електропривреда Србије“ гради после готово три деценије. ЕПС ће тако добити модеран, ефикасан блок који ће испуњавати све домаће и европске еколошке критеријуме.

– Србија ће добити нови блок који је важан за енергетски систем, и за целу индустрију, грађевинске и машинске фирме. Изградња блока БЗ само је један од пројеката које реализујемо заједно са партнерима из Кине, укупне вредности шест милијарди долара – рекла је Ана Брнабић, председник Владе Србије, на свечаности одржаној 20. новембра поводом почетка градње блока у Костолцу.

У наредне четири године очекује се да ће бити завршена градња блока „Костолац БЗ“, који ће за око пет одсто повећати укупне производне капацитете ЕПС-а

Милорад Грчић, в. д. директора ЈП ЕПС, истакао је да се у наредне четири године очекује да ће бити завршена градња блока „Костолац БЗ“.

– Укупни производни капацитети ЕПС-а биће повећани за око пет одсто, а очекивана годишња производња је око

Камен темељац

Камен темељац за нови блок заједнички су положили Ана Брнабић, председник Владе Србије, Милорад Грчић, в. д. директора ЈП ЕПС, Александар Антић, министар рударства и енергетике Србије, Тонг Зиганг, потпредседник ЦМЕК-а и Ли Манчанг, амбасадор Кине у Србији.

2,5 милијарди киловат-часова електричне енергије. Градимо и систем на копу „Дрмно“ који ће угљем „хранити“ нови блок и повећати капацитете за производњу угља са девет на 12

милиона тона годишње – рекао је Грчић.

Александар Антић, министар рударства и енергетике Србије, нагласио је да инвестицијама у енергетске објекте Србија наставља да се развија и ствара претпоставке за убрзан економски развој.

– У овом тренутку у енергетском сектору у току су пројекти вредни три милијарде евра. Само у електроенергетици градимо капацитете од 1.000 мегавата – истакао је Антић.

Пројекат у Костолцу реализује кинеска компанија „China Machinery Engineering Corporation“ (ЦМЕК).

Р.Е.

■ Почео пројекат за одсумпоровање у ТЕНТ А

Емисија сумпор-диоксида биће мања девет пута, а концентрација SO_2 у димном гасу мања од $200 mg/m^3$ у складу са захтевима Европске уније

Договор о изградњи постројења за одсумпоровање у ТЕНТ А

ЕПС испуњава еколошке обавезе

Реализација пројекта изградње постројења за одсумпоровање димних гасова у Термоелектрани „Никола Тесла А“ почела је уводним састанком представника „Електропривреде Србије“ са извођачима радова, које предводи јапанска компанија Мицубиши Хитачи пауер систем.

– Започели смо реализацију пројекта који обезбеђује будућност ТЕНТ А и усаглашавање са европским стандардима заштите животне средине. Ово је само један

од пројеката којим ЕПС стаје у ранг најразвијенијих енергетских компанија у Европи – рекао је Милорад Грчић, в. д. директора ЈП ЕПС на састанку одржаном 4. децембра у ТЕНТ А.

Александар Антић, министар рударства и енергетике Србије, нагласио је да би по плану изградња постројења за одсумпоровање требало да буде

завршена у последњем кварталу 2022. године.

– Влада Србије и ЕПС налазе се у сред најзначајнијег инвестиционог периода у претходних више од 30 година. Инвестиције ЕПС-а су највеће у оквиру три милијарде вредних пројеката који се тренутно реализују у српској енергетици – рекао је Антић.

Пројекат

Пројекат се реализује у оквиру споразума између Владе Србије и Владе Јапана, на основу којег је ЕПС 2011. године са Јапанском агенцијом за међународну сарадњу (ЈИКА) потписао споразум о зајму у јенима за финансирање пројекта. У конзорцијуму који ће реализовати пројекат су Мицубиши Хитачи пауер систем из Јапана, као и истоимени европски огранак са седиштем у Немачкој, јапанска корпорација ИТОСНУ и домаћа фирма МПП „Јединство“ из Севојна. Надзор је поверен јапанској енергетској компанији ТЕРРСО.

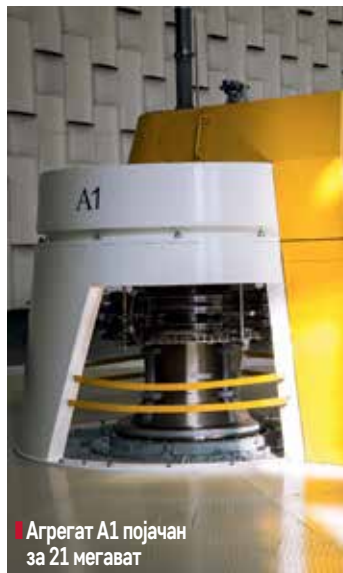
Систем за одсумпоровање димних гасова у ТЕНТ А градиће се за блокове А3, А4, А5 и А6 уз примену технологија влажног поступка са коришћењем кречњака. Као производ добијаће се гипс који се може користити у грађевинарству, а помешан са пепелом и за изградњу путева.

Р.Е.

Квалитет је гаранција за поузданост

Снага агрегата повећава се за 10 одсто, или 21 мегават по агрегату

Свих шест агрегата ХЕ „Ћердап 1“ су у погону. Агрегат А1, који је 17. октобра пуштен у погон, ради веома добро. Пред њим је двогодишњи гарантни рок за који је одговоран испоручилац опреме, руска фабрика „Силовие машини“ из Санкт Петербурга. Радмило Николић, директор

■ Агрегат А1 појачан за 21 мегават

за производњу енергије огранка „ХЕ Ћердап“ каже да је ревитализација ХЕ „Ћердап 1“ најзначајнији посао у хидроенергетском сектору „Електропривреде Србије“.

— ЕПС је добио нови квалитет који ће у наредних 30 до 40 година бити гарант поузданости производње електричне енергије. Снага агрегата повећава се за 10 процената, или 21 мегават по агрегату, што значи да ће се након завршене ревитализације добити једна нова електрана као што је ХЕ „Зворник“ — рекао је Николић.

Радмир Митровић, руководилац ревитализације, истиче да је четврта фаза била специфична и успешна.

Исплативост

Ревитализовани агрегат годишње може да произведе више од милијарду киловат-часова. Најбољи пример је А4, који је после ревитализације произвео 1.154.338 MWh електричне енергије. Ако би се ова енергија продавала по само једном центру за киловат-сат, значи да би се 32 милиона долара, колико кошта ревитализација, вратило за свега три године.

— Све је добро кад је крајњи резултат одличан. Наши запослени заслужују признање, јер су изнели велики терет на својим леђима — каже Митровић.

Нови агрегати у режиму „Снага 2“ имају могућност рада 100 часова годишње са снагом од 207 MW, што ће се максимално искористити када наиђу екстремно високе воде или у случају захтева за више енергије.

М. Дрча

■ Шира имплементација софтвера OpenDoc

Подаци и документи на један клик

Добијен је готов производ којим се сви у компанији диче и који је врхунски за област за коју је пројектован

Софтверско решење OpenDoc, које се дуги низ година примењује у дистрибутивном подручју Нови Сад, а које је у потпуности усклађено са усвојеним процедурама ОДС „ЕПС Дистрибуција“, имплементира се и у остала дистрибутивна подручја, осим београдског. У Београду је у примени Е-documents, па је договорено да се у дистрибутивном подручју Београд ради на унапређењу већ постојећег софтверског решења и паралелно са тим ради и на упознавању са софтвером OpenDoc.

Софтверски пакет подразумева контролу тока обраде предмета одређене услуге, од момента

подношења захтева до прикључења објекта на дистрибутивни систем. Тако се тачно зна у којој фази је решавање захтева, као и служба у којој се захтев налази, статус, ко тренутно ради на предмету, колико дуго траје тај процес, да ли су извршене уплате, колики су укупни трошкови...

Формиран је радни тим за имплементацију софтвера OpenDoc у дистрибутивним подручјима Ниш, Крагујевац и Краљево. Као одговорне особе за увођење и примену одређени су директори огранака, који радном тиму треба

■ Радни тим и одговорни за имплементацију софтвера OpenDoc

Обука и за теренце

Обуку раде информатичари, а међу полазницима су и теренски радници. Они ће уносити податке прикупљене на терену и реаговати да поступак не траје дуже од предвиђеног, односно да купац у законском року добије одговор. За прву дистрибуцију у којој је, после Новог Сада, инсталиран OpenDoc изабран је огранак Зајечар. Тродневном обуком било је обухваћено 25 полазника.

да обезбеди сву потребну подршку, из технике и ИКТ огранака. Драги Ралић, директор Центра за ИКТ „ЕПС Дистрибуције“, помогао је да се сви ресурси ИКТ ОДС-а ставе на располагање како би се овај посао у што краћем року успешно реализовао.

За обуку запослених задужени су аутори софтверског решења OpenDoc Слободан Којић, руководилац Сектора за планирање и инвестиције у огранку ЕД Нови Сад, Предраг Матић, главни стручни сарадник у Дирекцији за планирање и инвестиције ОДС „ЕПС Дистрибуција“ Нови

Сад, као и Мирјана Новаковић, специјалиста у Центру ИКТ, и Данијела Шопало, главни стручни сарадник за подршку процесима управљања дистрибутивним електроенергетским системом.

Предности које пружа нови софтвер су бројне, а у процес нису укључене само енергетика и инвестиције већ постоји и део који се односи на економско-финансијске послове, затим део који покрива цео ток процеса у правној служби, јер се сада сва документа добијају једним кликом на одговарајући тастер.

М. Стојанић

■ Рудари „Колубаре“ ослонац стабилне производње електричне енергије

„Тамнава-Запад“ – носилац производње

На свечаности поводом почетка транспорта новог одлагача на радну позицију у оквиру копа „Тамнава-Западно поље“, Милорад Грчић, в.д.директора ЈП ЕПС, истакао је да на почетку зиме на колубарским коповима има довољно откривеног угља и на томе се захвалио свим рударима који су допринели испуњавању производних резултата.

Како за наш лист истиче Дејан Милијановић, директор за производњу угља РБ „Колубара“, континуирана производња лигнита и ове зиме ће бити гарант стабилне производње електричне енергије и сигурности електроенергетског система.

Половина укупне производње електричне енергије у Србији производи се у термоелектранама и то из колубарског угља, па је значај добрих производних резултата у „Колубари“ изузетно велики. Тога су свесни и запослени, који су преданим и пожртвованим радом током читаве године одржавали сигурност система.

Од почетка године до 1. децембра на површинским коповима „Колубаре“ ископано је око 26,5 милиона тона угља, што је нешто изнад плана за овај период и милион тона угља више него за првих 11 месеци 2016. године. Очекује се да производни биланси до краја године буду испуњени производњом до 30 милиона тона угља. Поред испоруке угља за термоелектране и производњу електричне енергије, „Колубара“ испуњава обавезе и према индустрији и широкој потрошњи.

Рудари „Колубаре“ су и ове године поднели велики терет због повећаних потреба за угљем и производњом из термокапацитета условљених изузетно лошом хидролошком

ситуацијом у 2017. години. Недостатак киловат-сати из хидроелектрана морали су да надокнаде термомаши, посебно током сушног летњег периода.

Како се производња угља у „Колубари“ одвија 365 дана у години, пуних 24 сата у три смене, а рад на копу зависи од временских услова, изазови су огромни. И лети, као и зими, услови за рад на коповима су изузетно тешки. Добром организацијом послова, великим залагањем и трудом, радници у производњи постижу одличне резултате у најтежим условима.

Радили су сви производни системи и капацитети за откопавање откривке и угља, а људство је ангажовано максимално. Већ дуже време осетан је недостатак радника у директној производњи, који је присутнији одласком најстаријих и најискуснијих у пензију уз стимулативне отпремнине. Неопходно је подмладити кадар и створити добре мајсторе и стручњаке.

„Тамнава-Западно поље“ је најпродуктивнији угљенокоп „Колубаре“ у последњих неколико година. Подсећања ради, после мајских поплава 2014. године, када се у зону овог копа улило око 220 милиона кубика воде, коп је постао трећа највећа акумулација у Србији. Несебичним пожртвовањем и надљудским напорима свих запослених који су радили на пословима испумпавања воде, санације и ревитализације производне механизације, поново је успостављена производња откривке и угља.

Рудари су посебно поносни на чињеницу да је овај коп поново подигнут на ниво пре поплаве и да остварује још већу продуктивност.

Према речима Горана Томића, директора „Западног поља“, планови у производњи угља и

откривке на овом копу премашени су великим радом и залагањем рудара. За првих 11 месеци је ископано близу 15,5 милиона тона угља и очекује се да ће до краја године са овог копа бити испоручено близу 17 милиона тона, што ће бити и највећа годишња производња.

Рекордна годишња производња од 14,3 милиона тона остварена је 2013. године. У мају наредне године догодила се катастрофална поплава која је потпуно потопила коп. Производња угља обновљена је крајем 2014, а већ средином 2015. године завршена је комплетна ревитализација производне опреме на „Западном пољу“. Рудари „Колубаре“ још једном су показали да за њих ништа није немогуће. Успели су да свој коп учине продуктивнијим и ефикаснијим него што је био пре поплава, па је производња из године у годину све већа и стабилнија.

Н. Живковић

Испорука угља за купце

Укупно испоручене количине сировог угља за све категорије потрошача су 220.453 тона, а сушеног угља 429.609 тона.

Очекује се да ће све уговорене количине сушеног и сировог угља за прву категорију потрошача (пензионери, инвалиди, синдикати), индустријске потрошаче, буџетске купце (школе, болнице, вртићи) и ЈКП, бити реализоване до краја године. Када је реч о уговореним количинама сушеног угља са трговцима, одређена количина која ће бити испоручена у јануару месецу 2018. године, због застоја испоруци условљених недовољним и неблаговременим достављањем вагона од стране „Србија Карга“ током 2017. године.

Боља организација посла и брига о здрављу радника

Да би овако велики систем могао добро да функционише неопходно је да у производњи буде ангажовано довољно људи и то је питање на коме се мора стално радити

Миодраг Ранковић, председник Синдиката „Колубаре“, један је од чланова комисије задужене за нову организацију посла у рударском сектору „Електропривреде Србије“, па смо разговор с њим започели питањима у вези са поделом посла и одговорности у највећем рударском басену у нашој земљи.

– „Колубара“ је огроман „живи“ систем, у коме се ситуација на терену практично мења из сата у сат, па је логистички немогуће да одлуке буду доношене на другом месту. Централизација посла, која је пожељна када је реч о економији, не може се спровести у техничком делу производње. У претходном периоду показало се да је одлука бившег руководства да у некадашњим привредним друштвима, а сада огранцима, укине место „првог човека“ – једноставно неодржива. Зато је поменута комисија, која се овим проблемом бави на нивоу целог ЕПС-а, недавно усвојила закључак да је неопходно да та позиција у новој шеми организације посла буде поново успостављена. Сматрамо да је од велике важности да у „Колубари“ буде именован најодговорнији човек задужен да координира и организује рад читавог огранка и очекујемо да ће ову одлуку потврдити централна комисија у којој су сви извршни директори. Након тога, пред нама је реализација одлуке, у

■ Миодраг Ранковић

сарадњи са консултантском кућом задуженом за прављење нове шеме организације – рекао је Ранковић и додао да је у питању заједнички став Синдиката, али и чланова менаџмента који се производњом баве у пракси.

Након усвајања нове шеме, на ред долази израда методологије за израду коефицијената.

– Идеја Синдиката је да ниједан радник не сме да изгуби достигнуто право. Унутар ЕПС-а постоје велике неједнакости у зарадама и очекује нас велика борба на путу до циља – а то је да усагласимо цену рада у целој компанији. У питању је обиман и тежак посао, који је пред нама током 2018. – каже Ранковић.

Он подсећа да у јануару истиче Колективни уговор који је за све раднике „Електропривреде“ важио претходне три године.

– Један од најважних захтева Синдиката биће повећање

средстава која се у оквиру Фонда солидарности издвајају за лечење запослених. Здравствена карта наших радника, али и чланова њихових породица, последњих година драматично је погоршана и то је оно што нас све највише погађа и брине. „Колубара“ има добру сарадњу са Војномедицинском академијом у Београду, а склопили смо уговоре и са многим приватним здравственим установама које се баве дијагностиком како бисмо убрзали поступак лечења. Новац којим Фонд тренутно располаже није довољан да се изађе у сусрет свима којима је помоћ неопходна – наводи Ранковић.

Тешки услови за рад, осим што остављају последице на здравље рудара, узрок су и недостатка радне снаге у производњи.

– То је на „Колубариним“ коповима хроничан проблем. За

Велика излазност на изборе

На јединственим изборима Синдиката радника „Електропривреде Србије“, који су одржани 13. и 14. децембра, забележена је изузетно велика излазност. Према незваничним подацима, у Рударском басену „Колубара“ гласало је 82,3 одсто од укупног броја бирача. –Захваљујемо се рударима на овако великом одзиву и поверењу које су нам указали. Драго нам је што је огроман број запослених показао да препознаје наш рад и трудићемо се да то поверење оправдамо и у будућности – рекли су носици листе Милан Ђорђевић, председник Синдиката радника ЕПС-а и Миодраг Ранковић, председник Синдиката Рударског басена „Колубара“.

споразум о одласку у пензију уз отпремнину углавном се одлучују искусни мајстори који су, на крају крајева, својим радом то максимално и заслужили, али њихова места остају „непокривена“. Да би овако велики систем могао добро да функционише неопходно је да у производњи буде ангажовано довољно људи и то је питање на коме се мора стално радити – објашњава Ранковић.

На крају разговора, Ранковић је истакао да је велики помак направљен на плану отварања нових експлоатационих поља.

– Захваљујући заједничким напорима радника, пословодства, али и надлежних државних институција, приведени су крају неки веома важни пројекти, међу којима се истиче покретање производње јаловине на Пољу „Г“. Следеће године, као предуслов за отварање Поља „Е“, све нас чека пресељење дела Ибарске магистрале, као и измештање реке Пештан и неколико путева. Ти пројекти, уз улагања у опрему, осигуравају будућност Рударског басена „Колубара“ – закључује Ранковић.

А. Павловић

„Зелени“ пројекат напредује

На копу „Тамнава-Западно поље“ очекује се и увођење система за управљање и контролу квалитета угља

Представници Немачке развојне банке (KfW) и Управе за производњу угља ЈП ЕПС, заједно са представницима Огранка РБ „Колубара“, обишли су површински коп „Тамнава-Западно поље“ у склопу редовне годишње мониторинг мисије KfW банке.

Они су се упознали са детаљима реализације пројекта „Енергетска ефикасност применом еколошког система управљања квалитетом угља у РБ Колубара“ који се финансира из кредитних средстава и донације KfW банке. Овај пројекат део је првог „зеленог“ пројекта под називом „Унапређење заштите животне средине у Рударском басену Колубара“.

Посета представника KfW банке уприличена је непосредно пошто је завршена једна од најважнијих фаза посла – набавка и монтажа новог одлагача за међуслојну јаловину, капацитета 12.000 кубних метара на сат.

Слободан Митровић, извршни директор за техничке послове производње угља ЈП ЕПС, истакао је да је инвестиција од 18,8 милиона евра омогућила „Колубари“ да у производњу укључи највећу и најмодернију машину овог типа у „Електропривреди Србије“ и дугорочно обезбеди стабилну производњу угља на најпродуктивнијем копу.

– Стручњаци Немачке развојне банке током своје редовне годишње мониторинг мисије констатовали су да су радови на одлагачу обављени у планираном року и у складу са договореним условима. У оквиру овог пројекта на површинском копу „Тамнава-Западно поље“ очекује нас и увођење система за управљање и контролу квалитета угља. У питању је захтеван, мултидисциплинарни посао, на коме су ангазоване чак три фирме, па је потребно да заједно уложимо велике напоре да превазиђемо све потешкоће које подразумева извођење једне овако сложене инвестиције. Потрудићемо се да у наредном периоду интензивирамо радове, да бисмо у другој половини 2018. године имали завршен систем управљања квалитетом који ће „Колубари“ донети велике benefite у вези са испоруком гарантованог квалитета угља, али и омогућити оптимални рад термоелектрана – рекао је Слободан Митровић, који је истовремено и оперативни вођа пројекта.

Р. К.

■ Отварање нових производних капацитета у Рударском басену „Колубара“

Ускоро угаљ са Поља „Г“

Од почетка септембра, када је почело отварање новог површинског копа, Поља „Г“, откопано је око два милиона кубика откритке, а ускоро се очекује почетак производње угља са новог угљенокопа Рударског басена „Колубара“.

У експлоатационој зони угљенокопа, према испитивањима, налази се око 34,6 милиона тона угља одличног квалитета. Планирано је да се на овом копу годишње производи између пет и шест милиона тона угља.

Да би се стигло до угља неопходно је, током радног века копа, открити око 43 милиона кубних метара откритке, а у зони овог копа налази се и око 4,5 милиона кубика међуслојне јаловине. На копу је изузетно повољан коефицијент откопавања. Отварање Поља „Г“ почело је 2. септембра, а ускоро ће бити произведене прве количине угља са овог копа, што ће означити додатну сигурност електроенергетског система.

■ Природни наставак копа „Велики Црљени“

Нови угљенокоп је природни наставак угљеног слоја копа „Велики Црљени“, који је био заменски капацитет копа „Тамнава-Источно поље“. Завршетак експлоатације угља на Пољу „Г“ означиће улазак у ново експлоатационо поље – „Јужно поље“. Сва четири копа у овом делу западног дела колубарског угљеног басена су карактеристична по логистици одличног квалитета који се користи за поправљање квалитета угља нижих калоријских вредности.

Предуслов за почетак отварања Поља „Г“ и пуштање система за производњу откритке у рад био је завршетак радова друге фазе измештања корита реке Колубаре у дужини од 2,6 километара. Читав пројекат је успешно завршен

У новом експлоатационом пољу око 34,6 милиона тона угља одличног квалитета. Веома повољан коефицијент откопавања, у претходном периоду откопано око два милиона кубика откритке

почетком јула. За континуиран и стабилан рад Поља „Г“ предвиђено је, до краја 2018. године, изместити и око седам километара Ибарске магистрале (до пута Београд-Бар).

Према речима Бранимира Симића, директора копа, систем за производњу откритке (трећи БТО), који је од завршетка радова на ПК „Велики Црљени“ радио на ПК „Тамнава-Западно поље“, заустављен је крајем августа. Роторни багер „Г 900“ који је откопавао откритку на овом систему „путовао“ је око десет километара и прешао преко новог корита реке Колубаре, формираног у другој фази измештања реке.

Место где је прешао багер било је на дубљем делу корита него што је то био случај у претходном периоду, када су транспортовани багери и остала рударска опрема преко реке Колубаре, па су биле неопходне додатне припреме. На месту преласка багера постављене су цеви и насуте је око 5.000 кубних метара материјала, чиме је обезбеђена стабилност преласка механизације. Након седам дана, колико је транспорт трајао, багер је стигао на нову радну позицију.

Упоредо са овим пословима, крајем августа је заустављен и угљени систем на „Тамнава-Западном пољу“, због обављања ремонтних радова. Тада је „Бандваген 2“, који је радио на међуслојној јаловини, пребачен на нову радну позицију одлагача на БТО систему копа Поља „Г“. На месту овог бандвагена премештен је одлагач са северне стране одлагалишта „Западног поља“, а колико је и ово био захтеван посао, говори податак да је машина прешла пут преко угљеног слоја и четири транспортера до

Квалитет угља

Лигнит са сва четири копа западног дела колубарског угљеног басена одличног је квалитета и користи се за поправљање квалитета угља нижих калоријских вредности.

нове радне позиције међуслојног одлагалишта, где и сада ради.

Уз обимне и сложене послове транспорта багера, по заустављању рада система, повучене су и две станице за нови систем на Пољу „Г“ и састављено је око два километра трачних транспортера. На угљеном систему, током ремонта, премештен је и један комплетан транспортер, а извозни транспортер је продужен за 450 метара. Поред тога, урађен је и ремонт на Дробилани, тако да су радови обављани током дневне смене, од 7 до 19 часова, а од 19 сати до јутра радила је депонијска машина, која је давала просечно око 15.000 тона угља за 12 сати рада. Како закључује Симић, било је веома захтевно послове добро ускладити и испланирати, тако да све буде завршено квалитетно и у термин-плану.

С обзиром на чињеницу да је технички пријем друге фазе реке Колубаре у току, на БТО систему Поља „Г“ технологија откопавања прилагођена је тако да се не откопава старо корито и не угрожава ново корито реке.

Како објашњава наш саговорник, није било довољно транспортера предвиђених пројектом. Главни узрок су поплаве које су 2014. године потпуно поплавиле тамнавске копове, због чега је дошло до великих промена у технологији рада на „Тамнава-Западном пољу“. Откопавање је почело, а број транспортера је прилагођен тренутном стању.

Главни рударски пројекат завршен је 2014. године, а урадили су га стручњаци „Колубара-Пројекта“. Будући да је пројекат урађен пре поплава, а стање на терену промењено, тренутно је у изради технички рударски пројекат за Поље „Г“ који ће уважити реалну слику.

■ Месечно око 300.000 тона угља

Роторни багер „Г 900“ до децембра је радио на откопавању откривке. У међувремену, обављени су монтажа транспортера на новим трасама и повезивање трака на Дробилану, како би се обезбедили сви услови за транспорт угља. Током децембра, радило се на пребацивању транспортера на угљену линију, како би овај багер током зимских месеци ископавао угаљ.

С обзиром на то да је квалитет угља веома добар, планирано је да се, током зиме, месечно производи око 300.000 тона за поправљање квалитета угља са „Западног поља“.

Роторни багер „Г 2“, који је био део рударске опреме са „Великих Црљена“ још ради на производњи угља у зони копа „Западно поље“ и на тој позицији ће радити у току једног дела 2018. године. Након тога, биће транспортован на Поље „Г“, када ће бити формиран још један производни систем. Тада ће почети и упоредо откопавање откривке и угља на Пољу „Г“.

За пун капацитет Поља „Г“, када је реч о рударској опреми, у плану је набавка једног бандвагена и шест трачних транспортера ширине 1.600 милиметара.

Почетак отварања новог угљенокопа у РБ „Колубара“ изузетно је значајан за континуирану производњу угља и електричне енергије, посебно у зимском периоду када је повећана потражња. Нове количине угља осигураће независност и стабилност система у будућности.

Н. Живковић

„Глодар 7“

Док смо, приближавајући се крају 2017. године, сумирали најважније догађаје на коповима током протеклих дванаест месеци, за око нам је запао занимљив податак: чак четири роторна багера који предводе производњу угља у источном делу Рударског басена „Колубара“ ове године обележавају своје округле годишњице. На Пољу „Б/Ц“ слављеници су „глодар 1“, који ради 50 година, и „глодар 3 – мали“ са напуњених 30, док су на Пољу „Д“ то „глодар 7“ са 40 и „глодар 8“ са пуних 30 година рада.

Прича о овим машинама заправо је прича о њиховој спреси са људима. У послу тешком као што је рударење, багер временом постаје садруг, а брига о справи заправо је брига о себи, али и о копу, и у крајњој линији о добробити своје земље. Управо су брига и љубав према овим „рударима од челика“ омогућили

да се, захваљујући подацима које су сакупљали запослени у служби Рударско-техничке припреме копова у Барошевцу, електро и машинској служби Поља „Д“ и Поља „Б/Ц“, али и многобројни чланови посада који су се смењивали током деценија, поводом овог занимљивог јубилеја осврнемо на њихов рад.

о њима воде „доктори“ из електро и машинских служби, који су сваког дана у „кућној посети“, али обављају и „систематске“ прегледе различитог обима на седмичном, месечном и годишњем нивоу. Такође, зна се да неки више „воле“ угаљ, а неки јаловину. Сличне су „грађе“, али, као и код људи, различитих „животних прича“.

Јубилеји четири „

На почетку, као у свакој радној биографији – име. Иако свака од ових масивних рударских машина има технички назив, он је у свакодневном животу копа, због своје дужине и рогобатности, често неупотребљив. Зато се надимак „глодар“ (руку на срце, заиста „глођу“ материјал) брзо одомаћио. Када је реч о „здравственом“ стању – бригу

Све их, ипак, повезује најважније – чињеница да су их добра нега и љубав одржали деценијама.

Оно о чему смо говорили помињући рогобатно име, јасно је већ приликом представљања првог „слављеника“ – роторног багера SchRs 630x25/6 који ради на БТУ систему Поља „Д“, знаног као „глодар 7“, или још лепше „плава

литара. Капацитет од 4.100 кубних метара по часу искоришћен је до максимума. Нажалост, у јулу 1993. године доживео је хаварију, након које се у производњу поново укључио 1995. Брзо се вратио у форму и почео поново да ређа рекордне резултате, па је 2004. остварио своју највећу годишњу производњу од око 7,5 милиона тона угља.

Наравно, све своје успехе током деценија, „глодар 7“ дугује огромном залагању свих посада и служби одржавања које су радиле на њему. Они су „осећали“ како „птица дише“ и заиста је волели. По њему су чак назвали и оркестар да, када већ личи на птицу, коначно добије и глас.

Истовремено, његов „колега“ на БТС систему Поља „Д“ – „глодар 8“, техничког имена SRs1300x26/5 + VR, слави ове године тридесети рођендан. Као и остали багери, предвиђен је за откопавање јаловине и угља у висинском и дубинском резу – дохватна висина му је 26 метара, док је дубина копања пет.

„Осмица“ је опремљена претоварним уређајем за утовар на

„Глодар 8“

траке. Управо то је највећа разлика између њега и „саборца“ на БТУ систему. Наиме, за разлику од „седмице“ која може да ради сама, „глодар 8“ условљен је „малим транспортом“ који је физички везан за багер, што донекле ограничава покретљивост и окретност справе. Сликавитије речено, не даје му простора да се „размаше и рашири крила“.

То га није омело да за тридесет година откопа око 171 милион тона угља и 790.000 кубних метара јаловине. Године 1990. овај багер је ископао чак 7,9 милиона тона угља, што представља највећу производњу у овом делу „Колубаре“.

Намеће се закључак да је, с капацитетом од 4.500 кубних метара по часу и 23 кашике запремине 550 литара, „глодар 8“ права „аждаја“ од багера. Да не говоримо о погонској тежини од 2.303 тоне, која га чини цином међу колегама. Сви ови параметри говоре да је створен за копање угља, па је отуда радни век и провео углавном на угљеним системима Поља „Д“.

„Глодар 1“

дробилице за гранулацију материјала која је још увек у функцији. За својих 50 година овај „старији господин“ се нарадио, а са Поља „Б“, где тренутно копа на Првом БТС систему, поручују да је то још увек изузетно функционалан и, све у свему, одличан багер.

На крају, остало је да кажемо неколико речи и о роторном

укључен 1987. године, на БТО систему „Тамнава - Источног поља“. Једно време радио је и на БТД систему. Потом, 1999. године, прелази на коп „Тамнава - Западно поље“, одакле се на „Источно поље“ враћа 2001. Након демонтаже и монтаже 2004. године, коначно се одомаћио на Пољу „Б/Ц“. И ту је прешао километре и

изрека да о књижи не треба судити по корицама.

Наиме, теоретски капацитет С700 износи 3.024 кубна метра по часу, што достиже капацитет великих багера. Потом, има 12 кашика, од којих је свака запремине чак 700 литара. Треба рећи и да је ово први модернизовани багер у овом делу „Колубаре“ на који је уграђен савремен видео надзор виталних делова.

Резултати које је остварио радећи на „Тамнава-Источног пољу“ и Пољу „Б/Ц“ током 30 година такође доста говоре – укупно је ископао око 24 милиона тона угља и око 43 милиона кубика јаловине. Сви који су радили и раде на овом багеру „куну“ се у њега, и имају велико поверење у његову снагу. О томе сведочи и чињеница да су након поплаве 2014. године прве тоне угља из „Колубаре“ пут електрана послате захваљујући управо њему.

Д. Весковић

рудара од челика“

И на Пољу „Б/Ц“ имамо „слављенике“. Треба „наздравити“ најпре „глодару 1“, који је напунио чак 50 година и најстарији је багер овог типа у „Колубари“. Из техничког назива SRs1200x22/2+VR јасно могу да се прочитају основне карактеристике: тип 1200, висина копања 22 метра, дубина копања два метра и има претоварни уређај.

У производњу Поља „Д“ укључен је давне 1967. године, и то у саставу Првог БТО система. На овом копу радио је наизменично на угљеним и јаловинским системима све до 2012. године, када прелази на Поље „Б/Ц“. Теоретски капацитет ове машине износи 3.465 кубних метара по часу и, иако има само осам кашика, оне су запремине 800 литара, што му је очигледно и више него довољно да „праши“. О томе сведочи податак да је до сада откопао више од 103 милиона тона угља и скоро 80 милиона кубика јаловине.

Интересантно је да је овај багер, тежак 1.423 тоне, „предодређен“ за копање угља, јер му је стрела радног точка за шест метара краћа од осталих багера овог типа. Такође, он има и механизам

багеру С700х16/1.2, који је напунио 30 година. У питању је сигурно највољенији багер Поља „Б/Ц“, који тренутно ради на Другом БТС систему, и можда једина справа која је више знана по техничком имену С700 него надимку – „глодар 3 - мали“.

Радни век тог багера обележен је путовањима. У производњу је

километре, јер је изузетно мобилан, и очас посла може прећи с једне на другу позицију на копу, што је понекад огромна предност.

Ту мобилност даје му тежина од 539 тона, која је у односу на остале „колеге“ на коповима, готово патуљаста. Висина копања је 16, а дубина само 1,2 метра. Ипак, у случају овог багера и те како важи

„Глодар 3 - мали“

Јединица за „специјалне намене“

Бранко Крسمановић

У „Припреми“ су некада радили само они којима школа није ишла од руке, па су плату могли да зараде једино снагом својих мишића, а за такве је у руднику увек било места

Је л' богати, због чега се она земља тамо онако дими?

– Ћаволи празне лонце после завршеног кувања! – као из топа просипа пред нас шалу својствену рударима Бранко Крسمановић, главни пословођа Припремних радова, који нас је у обилазак Поља „Д“ повео баш на дан када је пао снег, први ове зиме. Раднике смо, у правом кијамету, затекли „начичкане“ око дугачке шине.

– Поткопај је пајсером... ближе... сад повуци... пази на ноге... ајмо, још мало, тако... тако, добро је! – занети послом викали су на сав глас, док им се, као у инат, из руку отимала замрзнута гвожђурија.

Служба за припремне радове, која је међу „Колубарцима“ позната као својеврсна „јединица за специјалне намене“, некада је била састављена искључиво од оних којима школа није ишла добро, па су надницу у руднику могли да зараде једино снагом својих мишића. На срећу, на коповима је за „о-рук“ вазда било прилике – увек је имало шта да се понесе, занесе, пренесе, повуче, откопа и затрпа.

– Друга су времена. Просветила се и „Припрема“. Сада школовани средњошколци попуњавају редове јединице за специјална дејства –

опет ће кроз смех Бранко, који је и сам, пре неколико година, са гимназијском дипломом започео радни век као физички радник.

– Видиш докле сам догурао. Постати главни пословођа у „Припреми“ са средњошколском дипломом исто је као када у војсци добијеш еполете заставника. Сходно школској спреми – нема вишег чина! – сликовито објашњава он развојни пут једног „физикалца“.

Јединицу чине људи различитих година и образовања, а спаја их слога, која је у овом тескобном окружењу, за њих неприкосновена. – Вучем каблове и преносим понтоне, ево сад ће пуних двадесет година – више за себе каже Радоје Милиновић (52), док с пажњом испод шине тражи погодно место где би могао да забодје пијук. Не дижући поглед наставља „експертски“ да појашњава технику слагања понтона.

– Онај мањи, од 150 кила, носе углавном четворица. За овај већи од 240, потребна су шесторица јаких. Пакујемо их к'о плетенице – два по два, у пирамиду високу метар, метар и по. Тежак је то посао. Колико сам их препаково, питаш? Не зна им се број, хиљаду, десет хиљада, милион... зар је важно? Све то иде у рок службе, мој синовац! – објашњава повишеним

баритоном стамени Радоје, док му се глас стапа са звуком турираног огромног мотора цевополагача, чији се возач баш наоштрио да необуздану челичну шину доведе у ред.

Јединица коповских „снагатора“ задужена је за најтеже физичке послове – премештање станица,

Алат зову својом пенкалом

Групу за припрему чини 150 „одабраних“. Сваког јутра након рапорта и доручка, око пола осам, опремљена својим пенкалама, како у шали називају пијук, лопате и пајсере, бригада креће у нове акције. Када треба нешто тешко да се донесе, пренесе, повуче, затегне или извуче – као у оној анегдоти: „Кад је мука, ајде Ђука!“.

чишћење трака, замену ролни, продужавање система и сваки други физички посао за који је потребно стиснути зубе и натегнути тетиве. Сваки пар руку је више него добродошао, јер ради се у дугим сменама, од седам до седам, без обзира на временске прилике. Било да је плус 40 или минус 30, да падају киша или снег, дува ветар или пржи сунце. Шихта мора да се одради. Након 12 сата рада, следеће 24 сата одмора.

– Сваки посао овде подразумева да мора добро физички да се „потегне“, а често се у смени ефективно ради чак и по 10 сати – каже двадесетогодишњи предрадник Никола Живановић. У прилог томе колико је рад у „Припреми“ захтеван, говори и чињеница да се члановима ове „коповске бригаде“ на годину дана стажа признаје три месеца бенефиције.

Д. Ђорђевић

Грешке не сме да буде

У жеку грејне сезоне
по смени буде
утоварено, измерено
и неиндустријским
потрошачима послато
и до 70 камиона
колубарског угља

Слике камиона који са утоварног места у Вреоцима непрестано одвозе колубарски угаљ ка потрошачима посебно су актуелне током грејне сезоне. Угљем се овде снабдевају бројни купци, а предност имају синдикалне организације из целе Србије, удружења пензионера, општине, школе, болнице, домови здравља.

О томе да „црно злато“ преко ове „последње колубарске станице“ безбедно стигне до својих корисника брине група радника у „Преради“, предвођена Синошом Кузмановићем, старешином смене Класирница. Он нам је објаснио да сваки асортиман има специфичну групу купаца, па је и отпрема организована у складу с тим, а затим нас повео у обилазак да се на лицу места уверимо како изгледа уобичајени радни дан у овом делу „Колубаре“.

У просторији у којој од буке и вибрација подрхтавају стакла, у више него скромним условима, упознали смо три даме – Мирјану Гајић, предрадника на камионској ваги, и Светлану Петровић и

Снежану Вукић, руковоаоце камионске ваге, које свакодневно мере и контролишу утоварене количине угља.

– Током једне смене овде буде утоварено и измерено до 70 камиона, што је уобичајено за овај период године. Од јулског ремонта до почетка децембра забележено је око 11.400 мерења. Спремни смо и за случај да наше ваге закажу, па се тада мерење врши на Сувој сепарацији, јер натоварени камиони морају благовремено да стигну до својих одредишта – каже Мирјана, која има 29 година стажа у Рударском басену „Колубара“.

За то време, њена колегиница Светлана обавља послове који не могу да чекају: уноси податке у рачунар, бележи налоге, јавља се

на позив диспечера и комуницира са возачима камиона који непрестано долазе и одлазе с новим информацијама.

– Посао је врло одговоран и захтева сталну концентрацију, јер се за сваки камион мора уписати регистарски број, број налога и тонажа, како празног тако и натовареног возила. Вага је аутоматизована, па не може и не сме доћи до било какве грешке – истиче Светлана, која са 32 године радног искуства врло добро зна шта све рад на оваквој позицији носи.

Више о томе како се посао одвија на самом месту утовара, испричао нам је Раде Шомођи, искусни руковалац, који се овим послом бави читав свој радни век, скоро 38 година.

– Чим дођемо на посао, од предрадника и главног пословође добијамо информацију о количини угља која се налази у осам бункера и налоге којима су дефинисани асортиман и количина. Приликом утовара много нам значи што постоји семафор који усмерава саобраћај и спречава стварање гужве. У целој причи кључно је искуство, јер у првој фази количину угља процењујемо визуелно, што није нимало лак посао. Колико смо то добро обавили види се на крају утовара, када камиони оду на мерење. У том моменту знамо да ли ће бити потребно да извршимо „дотовар“ или „претовар“, што

Сарадња са превозницима

Описујући своје свакодневне активности, сви саговорници су се сложили да је за ефикасно обављање посла неопходна сарадња са превозницима. – Свесни смо да су обострано разумевање и стрпљење неопходни и да без њих не бисмо могли да превазиђемо свакодневне потешкоће које су неминовне. Трудимо се да својим понашањем то и покажемо – кажу они.

значи да се угаљ ручно истовара док у камиону не буде тачно она количина која је прописана налогом – каже Шомођи.

Како су нам радници објаснили, читав процес је једноставан, али најважнији фактор су изузетно тешки услови у којима се он обавља. Не зна се кад је теже: зими, кад механичке клапне заледе, па радници муку муче да их отворе, или лети, кад у прашини и на 40 степени Целзијуса утоваре десетине камиона, од којих се велики број врати на претовар или дотовар. У сезони, када је највећа потражња, само у једној смени на овом месту буде утоварено просечно око 500 тона колубарског лигнита.

Т. Симић

■ Светлана Петровић

■ Зимска служба „Помоћне механизације“

Снег их неће изненадити

Десет УЛТ-ова, четири грејдера, четири скипа и три камиона са опремом за чишћење снега спремни чекају први снег

Зимска служба „Помоћне механизације“ од првог децембра увела је пасивна дежурства. Ова мера спроводи се сваке године на почетку зимске сезоне, како би с првим снежним падавинама, радници те службе поред редовних послова могли у најкраћем року да очисте и осигурају приступ свим путевима који гравитирају на површинским коповима Рударског басена „Колубара“.

Према речима Горана Јовичића, главног пословође, на депонији Зимске службе у овом моменту налази се 1.000 кубика ризле и сто тона соли. Такође, пуна је и депонија шљаке која ће бити коришћена за посипање критичних деоница на површинским коповима и прилазним путевима.

– Ове количине агрегата довољне су за зимску сезону која је за путаре званично почела 15. новембра. Припреме

су завршене, а сервисе свих машина и возила обавили смо на време. Спремно дочекујемо и ову зиму, а располажемо и свим машинама које су нам потребне да задовољимо потребе посла – каже Јовичић.

Он напомиње да је у служби ангажовано десет УЛТ-ова, четири грејдера, четири скипа и три камиона из Ауто-гараже у Рудовцима, са опремом за чишћење снега.

– Набављено је и адекватно гориво за екстремно ниске температуре, како се машине током рада не би гасиле, а гориво ледило. Такође, набављен је и довољан број парафинских бакљи, које користимо за одлеђивање инсталација на машинама и камионима –

објашњава наш саговорник и додаје да се „Колубарини“ путари надају благој зими од прошлогodiшње, током које је забележена велика потрошња свих агрегата.

И ове године, Зимска служба „Помоћне механизације“ нема задатак да брине само о путевима којима се машине и радници крећу по коповима. Високо на листи приоритета су и сви путеви у насељима која се налазе у близини Рударског басена „Колубара“. Међу њима су најпрометнији пут Лазаревац – Бурово – Зеoke, као и саобраћајнице у месним заједницама Зеoke, Барошевац, Медошевац, Јунковац, Рудовци, Вреоци, Радљево, Скобаљ и Велики Црљени.

Нова механизација

Према речима Владе Дамњановића, пословође Радне јединице „Експлоатација машина на точковима“, возном парку Зимске службе ове сезоне прикључена су два нова багера, један грејдер и ваљак. У наредној години очекују испоруку три нова УЛТ-а, као и три посипача соли.

– Радници који су ангажовани на чишћењу снежних наноса заслужују сваку похвалу за посао који обављају уз максималну одговорност. То се односи и на колеге који одржавају машине, јер без њих Зимска служба не би могла да функционише. Возача има довољно, али је осетан недостатак руковаца рударских машина и помоћних радника, потребних за пратњу механизације, што је проузроковано природним одливом радника у пензије – каже Јовичић и додаје да се екипа Зимске службе труди да изађе у сусрет локалној заједници и пружи помоћ свуда где је она неопходна.

Од првог децембра, дежурства радника организована су у четири смене. На свим путним правцима, као и прилазима површинским коповима, редовно стање одржава се без већих проблема.

Т. Крупниковић

Како „замрзнути“ тренутак

Покушавајући да сачува најлепше успомене из детињства, електропословођа на Пољу „Д“ у слободно време прави необичне макете возова и багера

Ненад Благојевић, један од електропословођа на „Колубариним“ Пољу „Д“, одрастао је поред железничке станице. Деда му је био надзорник пруге, стриц је такође радио у железници, па није необично што су шине и возови од најранијих дана окупирали сву његову пажњу.

– Ту своју љубав „претворио“ сам у колекцију модела коју сам почео да правим око 1990. године, практично одмах након што сам се запослио у „Колубари“. У питању је веома захтеван хоби, јер су делови скупи и није их лако набавити. Ипак, био сам истрајан и веома сам близу тога да остварим свој циљ – да на једној великој макети представим замрзнуту слику локомотива и вагона коју још од детињства носим у очима, али и у крви – каже овај колекционар.

Ненад додаје да су на спорију реализацију његовог плана

утицали недостатак времена и простора, као и чињеница да је самохрани отац и да живи са сином коме је, због успореног развоја, потребна целодневна посвећеност. Упркос томе што му живот није увек ишао наруку, наш саговорник има велику жељу да оствари свој сан и сигуран је да ће се то догодити. За њега је овај хоби неки вид трагања за сопственим идентитетом, жеља да се нађе нека посебна чистота – каткад у свету детињства, каткад у себи самом – као нека врста азила или утопије.

Према Ненадовој замисли, то би био један мали свет, у размери 1:87, на простору од 3,5 метара дужине и 1,5 метара ширине.

– Оно што ћу представити на макети у вези је са северном Италијом, коју сам имао прилике да посетим зато што је мој стриц тамо радио у железници. Такође, део моје колекције представља слику железнице у Повиру код Сежане у Словенији, која је урађена између тридесетих и седамдесетих година прошлог века. У питању је приказ необично лепих приказа забележених у мојим сећањима – истиче Благојевић.

Иако је железница његова прва и највећа љубав, Ненада интересују и друге велике машине. Наиме, убрзо након што је почео да сакупља макете возова, доживео је незгоду на послу, на багеру ЕШ 29. У славу, или можда – у инат томе што је на њему могао да настрада, одлучио је да направи макету тог багера. Идеју је добио на основу макете „глодара 7“, једине направљене на тему „Колубариних“ багера, која је урађена у знатно већој размери и сада припада Техничкој школи у Лазаревцу. Ненадов модел је био веома успешан и издвојио се по томе што „ради“ – уз помоћ два мала мотора старог вокмена заиста покреће своју минијатурну кашику.

Нешто касније, из пријатељства са Удом Коеном, инжењером из „Тисен Крупа“, родила се идеја да направи роторни багер 289 из рурске области у Немачкој. Модел је био доступан у комплету, у размери 200 пута мањој од оригинала и макета се сада налази у Коеновој канцеларији у „ТЕ–КО „Костолац“. Оно по чему је овај багер уникатан је то што се радни точак окреће

Железнички ентузијаста

С писменим одобрењем да фотографише и прави видео-записе возова у „Колубари“, што је уобичајени вид маркетиншких потеза и друштвене одговорности великих светских компанија, Благојевић снима возове, као симболе тренутка, и прави сопствену архиву. Снимке и фотографије углавном представља на свом Фејсбук профилу.

– Пун ми је телефон слика железнице. Битан је моменат. На надвожњаку у Петки чекам сат времена да снимим како воз пролази и таман се окренем, спреман да одустанем, а он баш у том тренутку прође. Посебно ми уживање представља то чекање, неизвесност. Волим мирис шина, прагова, волим звукове. Не зна се кад и какав ће воз проћи. Све је битно у том тренутку – и светло, и небо, и цвет – објашњава Благојевић, додајући да му се, као некоме ко је свирао виолину, чини да читав један оркестар свира када воз треба да наиђе.

и што има осветљење, па док сте у мраку поред макете, имате утисак да да сте на копу, а не у канцеларији.

Тренутно, Благојевић ради на моделу плавог „глодара 2“, који се налази на Пољу „Б“. Док је машина монтирана на плацу у Зеокама, обилазио је радилиште, гледао пројекат и нацрте, па је добио идеју да од неког постојећег сета преправи делове и „направи“ и овај багер са колубарског копа. Нажалост, још увек није нашао времена да се више посвети овој лепој замисли.

– Био би то јединствен модел који би могао да покреће свој радни точак и има сопствено осветљење, што би било веома интересантно и могло да помогне развоју индустријског туризма – рекао је на крају Ненад и додао да се нада да ће бар део његове приче допрети до младих људи и охрабрити их да и сами више уживају у лепоти тренутка и покушајима да их сачувају.

М. Мијаљевић

Верни модели

Да би на железничкој макети могао да направи веродостојне стубове, конзоле и жице из старих времена, Ненаду је потребно чак и познавање хемије.

– Рецимо, мање је познато да су зелени делови заправо од бакра, али су под утицајем атмосферског притиска кородирали, о чему такође водим рачуна. Када купим нову локомотиву, да би била аутентична, начиним је масном, чађавом, „постарим“ је да личи на неку са наших железница, а она је, на пример, у оригиналу немачка верзија. Удахнем јој живот – полетно ће Ненад.

Поново на „крову света“

Заставе Србије и ЕПС-а
поново се завијориле
на једном од највиших
планинских врхова на свету

Као лиценцирани водич алпинистичког клуба Extrem summit team, Александар Рашин, фото-репортер листа „ЕПС Енергија Колубара“, недавно је предводио међународну експедицију током похода на планински врх Исланд Пик на Хималајима. Подухват, чији циљ је био успон на 6.189 метара, трајао је од 27. октобра до 14. новембра, а прилику да присуствује побадању заставе искористило је чак осам од девет планинара, колико их се упустило у ову велику авантуру.

Рашин, који успонима на „кровове“ света већ годинама успева да помери границе својих могућности, објашњава да је поменути врх најпогоднија „улазница“ за чувене Хималаје.

– Планинарима је познато да је Исланд Пик један од врхова који се, алпинистичким жаргоном речено, најчешће „пење“. Ипак, након ове експедиције, могу да кажем да ситуација више није каква је била некад. Због климатских промена, али и катастрофалног земљотреса који је ово подручје погодио пре две године, на планини су се отвориле бројне нове пукотине, што је умногоме променило услове. Иде се другим путем који је знатно стрмији, физички

тежи и технички захтевнији. Сам успон до врха планине трајао је 11 сати, док нам је за силазак било потребно око шест – каже Рашин.

Познат као велики ентузијаста, он и након најновије авантуре са великим заносом говори о својој пасији. Наглашава да смисао планинарења нису само успон и силазак, већ и специфична лепота која, сматра, само на „крововима света“ може да се доживи. Поред непроцењивих искустава, важна је и прилика да се упознају нове земље, предели, културе и људи који живе у подножју планине. Због тога су планинари после сваке експедиције богатији за безброј јединствених утисака, али и новим пријатељствима.

– Успешан долазак на циљ увек сви прослављамо заједно. Врхови планина су места где границе престају да постоје. Није важно ко одакле долази, сви постајемо једно – планинари који су успели у својој намери, и то чини да се савршено разумемо. Уосталом, радост и смех су универзални језик – каже наш саговорник, који у својој биографији има забележене 22 експедиције на којима је освојио више од 50 врхова изнад 2.000 метара.

Међу њима је и девет хималајских врхова на којима су се, захваљујући Рашину, сваки пут завијориле заставе Србије и „Електропривреде Србије“.

Т. Симић

Реализација пројекта вредног око 100 милиона динара омогућиће отварање објекта површине 1.100 квадрата који испуњава модерне стандарде акушерске струке

За нови живот

Уговор о последњој фази изградње новог ванболничког породилишта у Лазаревцу потписан је крајем октобра, а надлежни из Дома здравља „Др Ђорђе Ковачевић“ очекују да ће пројекат бити завршен већ половином наредне године. Отварање објекта који је недавно озидан и стављен под кров биће остварење вишегодишње идеје здравствених радника и жеље суграђана да се лазаревачке бебе рађају у новој, модерној згради, у бољим условима него што су били до сада.

Средства за реализацију пројекта, у износу од око 100 милиона динара, обезбедили су Градска општина Лазаревац, Град Београд и Министарство привреде уз донацију Европске инвестиционе банке. Предвиђено је да у новој згради, површине око 1.100 квадратних метара, буду смештени диспансер за жене са саветовалиштем за младе, труднице и менопаузу, затим амбуланте за пријем и преглед, као и ултразвучни кабинет, који ће гарантовати висок степен бриге о здравственој заштити жена. На спрату ће бити опремљене порођајне сале и собе за труднице и породилје, у којима ће, према пројекту, на располагању бити десет постеља. Дом здравља и ново породилиште биће повезани пасарелом, а постојаће и сервисна саобраћајница која ће спојити оба улаза у здравствени комплекс. Зграда испуњава стандарде Градског завода за јавно здравље, Министарства здравља и Светске здравствене организације, а архитектонско решење потписује Друштво за пројектовање, грађевинарство и услуге „Леп изглед“ из Лазаревца.

Удаљеност од 60 километара од Београда сврстава Лазаревац међу најудаљеније градске општине од својих матичних здравствених

установа. Др Јован Милојевић, директор Дома здравља „Др Ђорђе Ковачевић“, каже да су чак и најзабаченија села на југу и истоку Србије удаљена од матичних здравствених установа до четрдесет километара.

– Без обзира на број порођаја годишње, неопходно је да имамо сопствено породилиште. Посебан проблем представља то што акушерски део лазаревачког Дома здравља деценијама дели зграду са Специјалном болницом за ендемску нефропатију, у којој борава тешки болесници. На другој страни, осим што ћемо омогућити женама да бебе доносе на свет у неупоредиво бољим условима, смањиће се притисак на велике београдске клинике. Током ноћних дежурстава често имамо ургентна стања која

нису акушерске, већ гинеколошке природе, а која ћемо у новим условима моћи сами адекватно да санирамо – казао је др Милојевић и додао да пројекат отвара могућност евентуалног проширења Специјалне болнице за ендемску нефропатију.

У 2016. години на територији лазаревачке општине рођено је између 620 и 630 беба, већим бројем у престоничким породилиштима због проблематичних трудноћа и потребе за царским резом. Циљ лазаревачког Дома здравља је да се тај однос врати на пола-пола. Ипак, као здравствена установа примарног нивоа, „Др Ђорђе Ковачевић“ не може имати операциону салу, па ће сви

Добра сарадња са „Колубаром“

– Дом здравља „Др Ђорђе Ковачевић“ већ годинама има одличну сарадњу са Рударским басеном „Колубара“ и „Електропривредом Србије“. Друштвено одговорно понашање које, као једно од највећих предузећа у нашој земљи, ЕПС показује у односу према нашој установи је за поштовање и сваку похвалу. Оно може бити пример и на нивоу Србије – истакао је др Милојевић.

Седам деценија рада

Први порођај у условима здравствене установе у Лазаревцу обављен је 1947. године у згради данашње Библиотеке „Димитрије Туцовић“. Између 1947. и 1965. године, када је породилиште прешло у другу зграду, бабице су дежурале, а лекари су позивани у случају компликација.

порођаји у новом породилишту бити природни.

Као предности мањих породилишта, која су тренд у свету, специјалисти гинекологије и акушерства наводе знатно повољнију хигијенско-епидемиолошку ситуацију, као и чињеницу да су труднице смештене у свом граду. Атмосфера је због малог броја породилја и беба пријатнија, што је важна психолошка подршка.

– Породилиште је будућност. Број порођаја јесте мањи него пре 30 година, али у протеклом периоду постоји тенденција благог раста, а парови се све чешиће одлучују и за треће дете. Нови објекат за гинеколошко-акушерску бригу о суграђанкама свакако је важан корак на путу ка квалитетнијем здравственом систему – рекао је др Милојевић.

М. Караџић

Да се никада не заборави

Средином новембра у лазаревачкој Библиотеци „Димитрије Туцовић“ одржана је промоција књиге „Да се никада не заборави“, аутора Богољуба Боће Вишњића, pilota у пензији, која се бави историјском грађом о постанку села Брајковац. Представљање овог штива изазвало је велико интересовање, а најбројнији у публици били су становници овог места, којима је дело првенствено и посвећено. Уводна реч припала је писцу и академику Матији Бећковићу, писцу предговора, који је том приликом истакао да „битка за памћење“ бива све значајнија и добија све више присталица.

Како се те вечери могло чути, чувени пилот, који је откад не лети задао себи задатак да уђе у траг свему што је могао сазнати о свом завичају, јасно и разговетно исписао је летопис Брајковца од настанка до данашњих дана. Учинио је то у последњи час, сачувавши оно што би брзо пало у заборав и постављајући темељ за будућа истраживања.

— Књига је намењена више старијој популацији, јер људи док су млади не размишљају много о томе одакле су и какво им је порекло. Ипак, када дође у зреле године, сваки човек се замисли над својим коренима. То је био разлог због кога сам пронашао снаге да прикупим монографску грађу и издам своју прву књигу — рекао је аутор, који је на прагу деведесетог рођендана.

Боћа каже да је, иако је његова професија као авијатичара била сасвим друге природе, одувек желео да истражи своје породично стабло, сазна више о својим прецима, о томе одакле су потекли, како су се селили.

Богољуб Боћа Вишњић

— Ти подаци су за мене велико благо које остаје као спомен. Сматрам да је књига најлакши и најцелисходнији начин да се прикупљена документа уобличи, као и да се културно-историјско наслеђе и традиција сачувају као предање које би на овим темељима, кроз нова издања, млађе генерације могле да обогате и прошире — каже Богољуб.

Половина тиража продата је већ у првих месец дана и до аутора стиже позитиван одјек публике, што му даје мотив и жељу да настави са радом.

Пилотска каријера

Не постоји мештанин Брајковца који на помен Богољуба Вишњића не помисли на авион који се налази у самом центру села. Сам га је ту поставио, као поклон месту у коме је провео детињство, пре него што је, половином прошлог века, уписао пилотску школу у Руми и забележио извнредну каријеру.

Током пуне четири деценије летења Боћа је обишао свих пет континената, упознао највеће градове света и стекао мноштво пријатеља са свих меридијана. Остварио је преко 18 хиљада сати лета на различитим типовима авиона тадашњег ЈАТ-а, а уз пилотирање, у једном раздобљу живота био је наставник једриличарства и упрвник Ваздухопловне школе коју су основали београдски аеро-клубови.

Након што је отишао у пензију, коначно може да проводи више времена у свом завичају. Све док му је здравствено стање дозвољавало у аеро-клубу „Ваљево“ летео је на цесни 172. Задњи пут је добио дозволу за летење 2013, када је имао 85 година. И даље је виталан, радозналост духа и дружељубив.

— Средином 2018. године планирам да објавим и друго издање. Даћу све од себе да оно буде још боље, проширено и допуњено. Биће то прилика да исправим евентуалне грешке, али и додам податке о мештанима Брајковца из дијаспоре, који су ми се јавили након што су за књигу сазнали преко Фејсбука и средстава јавног информисања — најављује Вишњић.

М. Радосављевић

■ „Дом Бернарде Албе“, нови наслов на репертоару Пулс театра

Трагедија сапетих

Радњу покрећу неприсутни мушкарци. Јунакиње су једна другој подршка и/или супарница

У режији Бојане Лазић и продукцији Пулс театра крајем новембра у Центру за културу Лазаревац премијерно је изведен „Дом Бернарде Албе“, представа која, по тексту Федерика Гарсије Лорке, обрађује тему вишеструке спутаности жена у патријархалној средини.

Насловну улогу тумачи Биљана Костантиновић. Различите карактере неудатих кћери играју Јелена Цвијетић, Ана Ћук, Михаела Стаменковић, Маја Јовановић и Милица Сужњевић. Бернардину мајку игра Љубинка Јосиповић, а служавку Ивана Недељковић. Сценографију и костим потписује Зорана Петров. Музику је компоновао Владимир Пејковић.

Лорка је радњу сместио у Андалузију половином XIX века. Након сахране свога мужа, Бернарда кћеркама објављује да ће све, као што традиција налаже, осам година жалити преминулог без контакта са спољашњим светом. Радњу покрећу неприсутни мушкарци. Један је покојни, а другог, око којег љубавни заплет и настаје, Лорка не изводи на сцену. У

клаустрофобичном амбијенту сестре су једна другој потпора и/или супарница.

— Мислим да смо након низа разговора са сценографом успели да пренесемо дух Андалузије. Читајући Лоркину биографију, ослонили смо се на љубав према наивној уметности и тако смо визуелно решили представу. Покретни део сценографије, који се током представе спушта појачавајући утисак затвора, доприноси мојој редитељској идеји о једној врсти репресије, односно о сузбијању које Бернарда спроводи над кћеркама на егзистенцијалном, емотивном и телесном плану — објаснила је редитељка Бојана Лазић, додајући да би било добро да се представа игра три пута месечно јер је глумачки захтевна и стога би нека врста одржавања кондиције била врло важна.

Тензичан комад покреће и питања односа потлаченог и тиранина, унутрашње побуне, страха, чежње за слободом и љубављу, фрустрације, самореализације и малограђанштине.

М. Караџић

Ликовни рукописи

Излагачку сезону на измаку Модерна галерија Лазаревац традиционално завршава Децембарским ликовним саломом. Као преглед савремене ликовне сцене града, изложба лазаревачких академских уметника биће отворена 22. децембра и трајаће до краја јануара 2018. године. Без ограничења у техници и мотивима аутори ће по личном избору представити своја нова дела. Крај успешне године употпуниће деље радионице и продајни базар уметнина и рукотворина „Арт-кварт“, који ће бити отворен 29. децембра.

Према речима Даринке Станојевић, кустоса, планирано је да током 2018. године у Модерној галерији буде организовано 10 изложби. Посетиоци ће моћи да виде дела Саве Шумановића, Љубе Поповића, Ђорђа Аралице, Зорана Милутиновића, Гроздана Ранковић, Марије Ђурић и других. Међу ауторима има и врло младих стваралаца којима се на овај начин пружа институционална подршка и даје добар импулс за даљу излагачку делатност. Са децом предшколског и школског узраста редовно се организују радионице које воде Даринка Станојевић и Душан Рајшић, уредник ликовног програма. Такође, галеријски простор је и место промоција књига и пројекција филмова са престоничких фестивала, што је потврда вишеструке функционалности простора и деловања.

– Идеја је да стварамо публику пошто је са старијим генерацијама тај посао можда мало тежи. Малишане треба учити да су институције културе и њихов простор и да у њима могу да уче о уметности и култури, а управо то једно цивилизовано друштво разликује од примитивног. Савремена уметност често са собом вуче епитет неразумљивости и зато најмлађима показујемо да она може бити занимљива. Уметничком делу не треба да прилазе са страхом, већ као игри која развија њихову креативност, што је потребно у личном развоју – објаснила је Даринка Станојевић, додајући да су деца, као будућа публика, битна и због културног идентитета града.

Уз подршку Министарства културе и информисања, а у сарадњи са конзерваторима Галерије Матице српске, у Модерној галерији је током 2017. године по музеолошким стандардима урађен депо за одлагање око 400 слика. Такође, планирана је и набавка витрине за неурамљене цртеже и графике, као и за скулптуре, чиме ће се заокружити делатност Модерне галерије која се тиче заштите Легата Лепосаве Лепе Перовић и колекције „Савременици“.

М. Караџић

Живот је као стони тенис – до успеха се долази малим корацима

Стонотенисер Иван Митровић ове године проглашен је за најбољег спортисту Градске општине Лазаревац. Награда се придружила колекцији у којој је више осамдесет медалја и признања. Све их је током своје досадашње спортске каријере освојио некадашњи четврти јуниор Србије, а сада успешан сениор.

Присећајући се почетака и тренутака на које је највише поносан, Иван нам је испричао да је први пут пожелео да научи да „барата“ стонотениским рекетом на часовима физичког васпитања код наставника Богетића, када је имао дванаест година. Одлучио је да се прикључи клубу „Колубара Лазаревац“, а ускоро је овај спорт за њега постао један од приоритета у животу.

– Иако сада тренирам слабијим интензитетом, у једном периоду проводио сам у сали и по три, четири сата сваког дана. То је дало добре резултате, па сам освојио више од 50 турнира. Научио сам да је живот, заправо, као стони тенис – до успеха се долази малим корацима – с поносом истиче Иван и додаје да му је спорт донео много тога доброг.

Поредећи стони тенис са тенисом, који захтева велику кондицију и физичку спремност, Митровић истиче да су за њега најважнији ментална стабилност и осећај у руци. На томе је највише и радио током своје каријере, која се једним делом одвијала и под окриљем стонотениског клуба у Лајковцу.

За тај период везују га лепе успомене, јер су чланови тадашњег тима били међу најбољима у Другој лиги. Након само две године заједничког тренирања, општина Лајковац доделила им је признање за најуспешнију спортску екипу у 2014. години.

Као и сваком спортисти, и Ивану су се дешавали падови и разочарења, посебно зато што је стони тенис, према његовом мишљењу, неправедно запостављен. Ипак, увек је било много више разлога да не посустане.

– Бављење спортом научило ме је да се борим, да оставим срце за столом, да се никада не предајем и да никада није готово. Кад губиш, није битно колико, станеш, вежеш пертлу, смириш се, окончаш збрку у глави и вратиш се у меч. Или, када изгубиш важан меч, па пустиш сузу зато што знаш да си могао много, много боље. Тако се постаје играч, шампион – каже Иван.

Одавно је свестан да овај спорт није довољно популаран, да се у њега мало улаже и да чак и професионалац не може само од њега да живи. Због тога многи стонотенисери у средњим двадесетим траже друге, исплативије „пословне“ опције. Тако је и овај двадесетдогодишњак, који је по образовању електротехничар електромоторних погона, почео да размишља о томе чиме би, поред спорта, на дуге стазе могао да се бави.

– Имам планове, али трудим се да се не бавим превише будућношћу, већ да живим у садашњем тренутку – каже Митровић.

М. Мијаљевић

„ПлаМит“

Уз помоћ свог пријатеља Милана Плазнића, Иван је отворио школу стоног тениса „ПлаМит“. За годину дана окупили су двадесетак чланова, а надају се да ће их у наредном периоду бити све више.

Пошто не захтева посебну физичку спремност, стони тенис може да тренира свако без обзира на то колико година има, а пример је и најбољи српски стонотенисер Каракашевић који активно игра стони тенис у 42. години.

Митровић каже да му је драго ако је заједно са својим колегама допринео популаризацији овог спорта у нашем граду.

Изазови природе

Промена тока реке, која дели Колубарски басен на источни и западни део, била је велики изазов за српско угљарство већ седамдесетих година прошлог века

Средином ове године успешно је измештено 2,6 километара корита реке Колубаре, и тиме омогућено покретање рударских система на новом површинском копу – Пољу „Г“. То је заменски капацитет са 36,4 милиона тона угља резерви, које ће Рударском басену „Колубара“ омогућити наставак поуздане производње угља, а „Електропривреди Србије“ производњу електричне енергије. Промена тока Колубаре је друга

фаза опширнијег пројекта измештања, а заправо је треће спровођење хидротехничког подухвата на простору Колубарског рударског басена. О промени тока реке због отварања површинског копа „Велики Црљени“ пре десетак година било је доста речи. Мање је познато, међутим, да се Колубара пред моћним рударским машинама први пут „повукла“ пред отварање „Тамнава-Источног поља“, давних седамдесетих година прошлог века.

Пре више од четири деценије, исто као и данас, рударски радови мењали су рељеф колубарског краја. То су били дуготрајни и изазовни подухвати, који су захтевали одговарајући кадар, високу координацију активности и финансијска улагања. Раду на терену увек су претходила истраживања хидрогеолошких и геомеханичких карактеристика лежишта, као и израда техничке документације. Припреме за отварање угљенокопа подразумевале су расељавање становништва, рашчишћавање терена, измештање

инфраструктуре, изградњу приступних путева и помоћних објеката. И измештање корита реке која својим средњим и доњим током дели лигнитски басен на источни и западни део, наметнуло се као један од великих изазова у српском угљарству.

Том изазову одговорио је Рударски басен „Колубара“ у оквиру припрема за отварање источног крила копа „Тамнава“. Било је потребно да се ископа ново корито у дужини од 8,5 километара. После израде првих студија и инвестиционог програма,

Домаћа предузећа

Људи и машине хватили су се укоштац са природом на трасама дугим по неколико километара. Било је и проблема који се због природе посла нису могли предвидети, а решавали су се у ходу. Измештања токова река, такође, показала су и да су домаћа предузећа способне да реализују комплексне инжењерске пројекте.

Прва и друга фаза

Измештање Колубаре у првој фази трајало је од маја 2005. до септембра 2007. године, када је река у дужини од 4,7 километара преусмерена у ново корито. Током прве фазе на простору тамнавског јаловишта настало је и језеро проточне акумулације. Река је у другој фази измештена у дужини од 2,6 километара, а њена притока Пештан у дужини од 1,8 километара. Оба пројекта урадио је Институт за водопривреду „Јарослав Черни“. Први је био предуслов отварања копа „Велики Црљени“, а други Поља „Г“.

пројекат је урадио Рударски институт из Београда са Бироом за пројектовање и инжењеринг Комбината „Колубара“. Уговор о кредитирању потписали су „Колубара“ и Београдска банка. Како извештава лист „Колубара“ из тог периода, припремни радови, који су подразумевали сечу шума, крчење пањева и одлагање хумуса, почели су у септембру 1975. Средином наредне године, упоредо са ископавањем новог корита, започета је изградња приступног пута од Ибарске магистрале до копа, изградња моста преко регулисаног корита Колубаре, главног монтажног плаца и изградња привремених пословних просторија. У октобру 1976. године већ је било изграђено око пет километара новог корита, које је на неким местима било и до пола километра удаљено од старог. Радови на измештању тока завршени су у децембру 1977. године. Пуштањем воде на првој деоници у марту наредне године Колубара је новим коритом потекла у дужини од пет километара, док је нешто касније „пуштено“ комплетно новоизграђено корито.

Радове на прокопавању новог корита реке извели су „Површински копови“ и „Колубара-Грађевинар“. Ископано је 1,6 милиона кубних метара земље, а у обале је уграђено око 19 хиљада кубних метара камена. Крајем маја 1978. године пуштен је у пробни рад први БТО систем „Тамнава-Источног поља“. После вишегодишњих припрема у августу 1979. почела је експлоатација лигнита на простору између села Вреоци, Цветовац и Мали Борак.

М. Караџић

/// Фото: А. Рашић

CIP – Каталогизација у публикацији
 Народна библиотека Србије, Београд 658(497.11)(085.3)
 [Електропривреда Србије Енергија Колубара] **ЕПС Енергија Колубара** / главни и одговорни уредник Ана Павловић. -
 2017. бр. 1 (нов.) - . - Лазаревац : Електропривреда Србије, 2017- (Београд : Службени гласник). - 25 стр
 Месечно. - Је наставак: Колубара (Лазаревац) = ISSN 1451-2890
 ISSN 2560-5143 = ЕПС Енергија Колубара
 COBISS.SR-ID 250299404

